

# **Постпутін. Росія, з якою нам доведеться жити наступні 50 років**

Вадим Денисенко

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Наш Формат». Усі права застережено.  
Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — [nashaknyga.com.ua](http://nashaknyga.com.ua)

## Передмова

Ця книга — спроба зазирнути в не таке вже й далеке майбутнє, коли Росією правитиме хтось інший, а не Владімір Путін. А для цього потрібно реалістично подивитися на ті міфи, якими обрис культ Владіміра Путіна і якими більшість дослідників оперує як доконаними фактами.

І перший та найважливіший із цих міфів: Росія — країна ФСБ. На сторінках цієї книги ми доводимо, що це твердження можна було застосувати лише для перших років правління Путіна, а після 2011 року (масових виступів на Болотній площі) ФСБ перетворилася на дуже важливий, але не єдиний елемент політичної системи. Власне про те, як трансформувалася ця система і як вона функціонуватиме після Путіна, ми пишемо в цій книзі.

Не менш поширеним (особливо серед ліберальної російської опозиції) є міф про мафіозну державу Путіна. Насправді не існує ніякої мафіозної держави, і великою помилкою є спроби натягнути структуру мафії на систему управління путінської Росії.

Окремо ми розглядаємо ідеологеми й цінності путінізму. І тут також маємо констатувати: немає ніякої цілісної ціннісної чи ідеологічної системи. У системі Путіна існує лише дві цінності: життя самого Путіна і служіння державі в найпримітивнішому значенні цього слова (померти у потрібний для Путіна момент). Усе інше — це конструктор, з якого можна збирати найрізноманітніші іграшки, залежно від того, що потрібно чи подобається зараз володарю.

Хоч би як дивно це звучало, але, попри величезний страх, оточення Путіна вже почало готуватися до транзиту влади. За цих обставин постпутінська Росія буде жити в міфах, створених Путіним, і, головне, побудована Путіним політична система спробує вижити й за часів нового керівника. Тому так важливо вже зараз

зрозуміти механізми функціонування цієї системи і знати її больові точки. Хоча, звичайно, в будь-якій персоналістській системі найбільшою проблемою є автократ. Але не треба забувати, що апеляція до мертвого автократа буде одним з найважливіших інструментів виживання постпутінських еліт.

• • •

Далі — у повній книжці «Постпутін. Росія, з якою нам доведеться жити наступні 50 років».  
[nashaknyga.com.ua](http://nashaknyga.com.ua)